

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnul Valeriu Todirașcu – senator independent (Bp 845/2013).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii drept pedeapsă complementară a sancțiunii interzicerii dreptului de a beneficia de pensii speciale ”*pentru întreaga viață*”. În plus, se propune prevederea drept circumstanță agravantă a situației în care infracțiunea este săvârșită în legătură cu exercitarea anumitor funcții publice, de către persoanele care ocupă respectivele funcții. Totodată, se preconizează reglementarea excluderii posibilității dispunerii renunțării la pedeapsă în cazul infracțiunilor de corupție, precum și în cazul anumitor infracțiuni de serviciu.

Astfel, propunerea legislativă vizează completarea dispozițiilor art. 66, art. 70 și art. 80 din Legea nr. 286/2009, după cum urmează:

a) *”La art. 66 alineatul 1 se introduce o nouă literă, p), cu următorul conținut:*

p) dreptul de a beneficia de pensii speciale. În acest caz, prin excepție, suspendarea dreptului se impune pentru întreaga viață.”

b) *”La art. 77 se introduce o nouă literă, i), cu următorul conținut:*

i) săvârșirea infracțiunii de către un magistrat, grefier, avocat, reprezentant ales în organismele locale sau centrale ale statului, polițist, militar al armatei române sau în cadrul serviciilor speciale, funcționar public, când infracțiunea este în legătură cu exercitarea funcției respective”.

c) *”La art. 80, în cadrul alineatului 2, se introduce o nouă literă, e), cu următorul conținut:*

e) infracțiunea se încadrează la infracțiunile de corupție – art. 289-294 – sau conexe corupției – art. 301-309”.

II. Observații

1. În ceea ce privește **art. 1 pct. 1** din propunerea legislativă, inițiatorul propune completarea art. 66 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal* în sensul instituirii unei noi pedepse complementare constând în interzicerea dreptului *”de a beneficia de pensii speciale”*. Menționăm că, *de lege lata*, în legislația română nu se folosește sintagma *”pensii speciale”*, existând în schimb pensii de serviciu, pensii militare și pensii militare de serviciu.

Pensiile de serviciu au fost create potrivit statutului socio-profesional al anumitor categorii de populație, avându-se în vedere riscurile și responsabilitățile fiecăreia dintre aceste profesii, precum și incompatibilitățile sau interdicțiile identificate și reglementate prin statutele respective.

Astfel, sistemele de pensii paralele celui public, respectiv cele care acordă pensii de serviciu anumitor categorii profesionale cum ar fi magistrații sau consilierii Curții de Conturi a României sunt instituite prin dispozițiile unor legi speciale, respectiv ale *Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și*

completările ulterioare și ale Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, cu modificările și completările ulterioare.

Spre exemplu, pensia de serviciu a magistraților este definită de o serie de elemente constitutive, cu un prag de vârstă și o durată de activitate declarată de lege ca fiind vechime în magistratură, dar ținând cont și de funcția juridică a solicitantului la momentul deschiderii dreptului la pensia de serviciu. Aceste elemente condiționează stabilirea pensiei de serviciu și sunt, în esență, condiții specifice de pensionare pentru această categorie socio-profesională.

Semnalăm că, potrivit prevederilor alin. (2) al art. 53 din Constituția României, republicată, restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți poate fi aplicată fără a aduce atingere existenței dreptului sau libertății. Apreciem că, prin introducerea pedepsei complementare a interzicerii dreptului de a beneficia de pensii speciale, care să se aplice pentru întreaga viață, s-ar aduce atingere prevederilor constituționale anterior menționate, o astfel de suspendare a dreptului reprezentând o încetare și, implicit, o afectare a existenței acestui drept.

Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre drepturile prevăzute expres și limitativ de lege. De aceea, opinăm că propunerea de a introduce în Codul penal o pedeapsă complementară care să se aplice pe o durată nedeterminată (respectiv până la decesul respectivei persoane) nu este conformă cu concepția Codului penal, și pe cale de consecință, nu poate fi susținută.

În ceea ce privește pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, Guvernul a inițiat un proiect de *Lege pentru completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, aflat în dezbatere parlamentară (Plx nr. 257/2013). Prin acest proiect de lege se propune ca judecătorii, procurorii, magistrații asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor care, chiar ulterior eliberării din funcție, au fost condamnați definitiv pentru o infracțiune de corupție, o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție sau o infracțiune în legătură cu acestea ori pentru o infracțiune de serviciu sau în legătură cu serviciul, comise cu intenție, ori pentru o altă infracțiune intenționată cu privire la care Consiliul Superior al Magistraturii apreciază că aduce atingere prestigiului justiției, săvârșite înainte de eliberarea din funcție, să nu beneficieze de pensia de serviciu prevăzută la art. 82 și

art. 83¹ din Legea nr. 303/2004. Aceste persoane ar urma să beneficieze de pensie în sistemul public, în condițiile legii.

2. Referitor la **art. 1 pct. 2** din propunerea legislativă prin care se propune ca ” *săvârșirea infracțiunii de către un magistrat, grefier, avocat, reprezentant ales în organismele locale sau centrale ale statului, polițist, militar al armatei române sau în cadrul serviciilor speciale, funcționar public, când infracțiunea este în legătură cu exercitarea funcției respective*” să constituie circumstanță agravantă, opinăm că nici această completare a Legii nr. 286/2009 nu poate fi susținută.

Potrivit art. 175 alin. (1) din noul Cod penal:

”(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;

b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat ori al unei persoane juridice declarate ca fiind de utilitate publică, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public”.

Rezultă astfel cu claritate că sunt acoperite toate ipotezele avute în vedere de inițiator (în conținutul noțiunii de funcționar public, în sensul legii penale, intră și magistrații, grefierii, reprezentanții aleși ”în organismele locale sau centrale ale statului”, polițiștii și militarii armatei române sau cei din cadrul serviciilor speciale).

Acolo unde noul Cod penal a vrut să sancționeze diferite comportamente ilegale care pot fi comise numai de către un funcționar public, legiuitorul a prevăzut expres în norma de incriminare că subiectul respectivei infracțiuni este unul calificat (respectiv este funcționar public). Menționăm cu titlul de exemplu infracțiuni de corupție - luarea de mită,

sau infracțiuni de serviciu - delapidarea, abuzul în serviciu, neglijența în serviciu, folosirea abuzivă a funcției în scop sexual, uzurparea funcției, conflictul de interese, violarea secretului corespondenței. De asemenea, Codul penal sancționează mai sever anumite infracțiuni atunci când acestea sunt comise de un funcționar public (menționăm dispozițiile art. 259 alin. (2), art. 264 alin. (2) lit. b), art. 320 alin. (2) și art. 368 alin. (2) din Legea nr. 286/2009). Pe cale de consecință, deoarece, pe de o parte, aceeași împrejurare, respectiv calitatea de funcționar public a subiectului activ, nu poate intra în conținutul constitutiv al infracțiunii-tip și, în același timp, să constituie și circumstanță agravantă, iar pe de altă parte nu există nici un motiv care să justifice agravarea răspunderii penale a funcționarului public pentru orice infracțiune, opinăm că nici această modificare nu poate fi susținută.

Totodată apreciem că această modificare trebuie corelată cu prevederile *Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare*, care stabilește categoriile de persoane cărora li se aplică, întrucât stabilirea unei circumstanțe agravante numai pentru anumite categorii profesionale, fără a fi avute în vedere toate sferele/mediile vulnerabile săvârșirii infracțiunilor de corupție și conexe acestora, ar determina eventuale discrepanțe în regimul juridic aplicabil diferitelor categorii profesionale.

3. Referitor la **art. 1 pct. 3** din propunerea legislativă prin care se dorește introducerea unei litere noi, lit. e), la alineatul (2) al art. 80 al noului Cod penal, prin care sunt reglementate noi cazuri în care instanța de judecată nu poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei (este vorba de situațiile în care infracțiunile comise *”se încadrează în infracțiunile de corupție – art. 289-294 – sau conexe corupției – art. 301-309”*) precizăm că:

Noul Cod penal reglementează, prin art. 289-294, infracțiunile de corupție, iar prin art. 295-309 sunt incriminate o serie de fapte ca fiind infracțiuni de serviciu. Sintagma utilizată de către inițiatorul propunerii legislative, respectiv *”infracțiuni conexe corupției – art. 301-309”* este una care contravine dispozițiilor noului Cod penal.

De asemenea precizăm că, în forma sa actuală, art. 80 din Legea nr. 286/2009 reglementează de o asemenea manieră instituția renunțării la aplicarea pedepsei, încât în cazul infracțiunilor de corupție nu se va putea

dispune renunțarea la aplicarea pedepsei (având în vedere atât gravitatea faptelor, cât și faptul că pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunile de la art. 289-292 este mai mare de 3 ani). În aceste condiții, față de dispozițiile imperative ale art. 80 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. d) din Legea nr. 286/2009, opinăm că nu este necesară „*completarea*” noului Cod penal pentru a se prevedea în mod expres că nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei în cazul infracțiunilor de corupție.

4. În ceea ce privește dispozițiile **art. 2** din propunerea legislativă, care stabilesc data la care ar urma să intre în vigoare modificările propuse, acestea sunt imprecise și nu permit stabilirea cu certitudine a datei de intrare în vigoare.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere argumentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

**DOMNULUI SENATOR GEORGE – CRIN LAURENȚIU ANTONESCU
PREȘEDINTELE SENATULUI**